

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2021

KWAZULU-NATAL

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

LUGSPIEËLINGS – Mycelie Pienaar

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.
2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word geen punte toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
7. Aanvaar dialektiese variasies.
8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

VERHAAL A: "SOLDATE IN WIT KLERE" – Hannah Bell

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	<ul style="list-style-type: none"> • (Oom Labu was) bestuurder van 'n beesplaas/die Wanedzi-beesplaas/'n plaasbestuurder. • Hy het 'n (bees)plaas bestuur. • Hy het op 'n (bees)plaas gewerk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.2	C/versigtig	1
1.3	(Die vryheids)vegters	1
1.4.1	<p>Oom Labu het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'n paar ligte aangeskakel. • seker gemaak dat die deure en vensters toe is. • gekyk dat sy Agric-Alert op sy plek staan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het nie slaappille gehad nie. • In 'n krisis wou hy wakker wees. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.5	<ul style="list-style-type: none"> • Daar was 'n klokkeël (wat hom verbied het om na sy buurman toe te gaan). • Dit was al skemer/donker. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.6	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Patroliemotor het voor oom Labu se huis stilgehou. • Die kaptein het vir oom Labu vertel wat die vorige nag gebeur het. • Die gevangene het vir oom Labu gewys waar hulle geloop het. • Oom Labu het gehoor dat daar soldate in wit klere om sy huis was. 	1 1 1 1
1.7.1	by die einde	1
1.7.2	<ul style="list-style-type: none"> • Ons lees eers in die laaste sin van die soldate in wit klere. • Die soldate in wit klere word eers in die laaste sin van die verhaal genoem. • Jy moet tot aan die einde van die verhaal lees om te weet/verstaan wie/wat die soldate in wit klere is/beteken. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op Vraag 1.7.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.7.2 te verdien.) 	1
1.8.1	D/Nevil Horn is gestuur om oom Labu te help.	1
1.8.2	A/Oom Labu het besluit om alleen terug te ry plaas toe.	1
1.8.3	E/Oom Labu het lank gebid.	1
1.8.4	B/Oom Labu het nie agtergekom dat die vryheidsvegters om sy huis geloop het nie.	1

1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Ons leer oom Labu van die begin af ken. • Die hele verhaal handel oor oom Labu (se lewe en ervaringe)./Hy is die hoofkarakter. • Die leser weet die hele tyd wat oom Labu dink. • Die leser weet die hele tyd wat oom Labu doen. • Ons weet nie veel van die ander karakters af nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
1.10	<ul style="list-style-type: none"> • Oom Labu het sy eie lewe in gevaar gestel om Nevil dokter toe te vat. • Oom Labu het sy eie lewe in gevaar gestel om terug te gaan plaas toe om sy werksmense te betaal/sy verantwoordelikheid teenoor ander na te kom. • Oom Labu het seker gemaak dat sy werkgewers se diere veilig was. • In sy uur van nood het oom Labu gebid. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2

VERHAAL B: "DIE PRENTJIESMAKER" – P.J. du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.11	Parys/Frankryk/oorsee (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> • Ubombo het ... <ul style="list-style-type: none"> ○ snaakse dinge gesê/gevra. ○ gevra hoe verf 'n mens honger. • Ubombo se laaste prent was anders as die ander prente. • Ubombo se laaste prent was nie vrolik en mooi nie/het onherkenbare vorms en lyne gehad. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.13.1	Ubombo se kuns verstaan	1
1.13.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hulle het kuns geken/kon dadelik sien wat hy probeer skilder het. • Hulle het 'n (kuns)galery in Parys gehad. • Hulle wou sy abstrakte skildery koop (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.14	B/verras	1
1.15	<ul style="list-style-type: none"> • Mthemba was verbaas. • Mthemba kon nie glo dat die man en vrou van Ubombo se prent gehou het nie. • Mthemba kon nie glo dat hulle vir die skildery wou betaal nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
1.16	wou eers vir Ubombo vra/sy toestemming kry.	1
1.17.1	sand	1
1.17.2	vrolik	1

1.17.3	aasvoëls	1
1.17.4	Mthemba	1
1.18.1	D/Die priester het vir Ubombo 'n esel gegee.	1
1.18.2	A/Ubombo het al sy prente verkoop.	1
1.18.3	E/Ubombo het nie meer geskilder nie.	1
1.18.4	B/Ubombo se laaste prent was net vreemde vorms en lyne.	1
1.19.1	nie op dieselfde manier na dinge kyk nie.	1
1.19.2	Mthemba en die ander mense het nie van Ubombo se laaste prent gehou nie/gedink dis lelik, maar die Franse het baie geld daarvoor betaal/gedink dis briljant. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op Vraag 1.19.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.19.2 te verdien.)</i>	1
1.20.1	tevrede	1
1.20.2	<ul style="list-style-type: none"> • Ubombo het die erkenning ontvang wat hy verdien het. • Ubombo se ware talent is raakgesien. • Baie mense sou Ubombo se kuns in die galery in Parys sien. • Die vreemde mense het geweet dat Ubombo nie regtig sy verstand verloor het nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op Vraag 1.20.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.20.2 te verdien.)</i>	1
TOTAAL:		40

VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1	<ul style="list-style-type: none"> • (Sy is die) eienaar/baas. • Dit is haar perdeskool./Sy is in beheer. • Sy is die hoof/bestuurder van die perdeskool. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.2.1	(Mevrou) Bekker	1
2.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • 3 maande • 100 uur (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Hy moes (vars/nuwe) strooi/gras gaan haal/in die stalle sit. • Hy moes die perde se hoewe skoonmaak. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.4	A/streng	1
2.5	<ul style="list-style-type: none"> • Hulle het met 'n gaar/ou bakkie gery/'n ou bakkie gebruik. • (Wilma het gesê dat) die De Beers/hulle sukkel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat mag nie net sê dat die De Beers arm was nie. Daar moet bewys wees dat hulle nie ryk was nie.) 	1
2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Wilma het vir Lucky gesê om die stalle uit te hark. • Lucky het vir Wilma gesê hy is nie daar om die vuil werk te doen nie. • Wilma wou hê Lucky moes die perdeskool verlaat. • Lucky het die hooivurk gevat en begin werk. 	1 1 1 1
2.7	<p>Lucky ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het nie van ryk mense gehou nie/was kwaad vir almal wat ryk was/het ryk mense gehaat/was negatief (teenoor ryk mense). • het gedink ryk mense is almal sleg/varke/rotte. • het gedink ryk mense gee nie om vir arm mense nie/is selfsugtig. • het geen respek vir ryk mense gehad nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde. Aanvaar enige TWEE antwoorde wat daarop dui dat Lucky negatief voel teenoor ryk mense. Ons aanvaar nie direkte woorde uit die teks nie.) 	2
2.8.1	B/Wilma moes Lucky waarsku om nie vir Binki te boelie nie.	1
2.8.2	E/Wilma het gesê dat Lucky nie kos gaan kry voor al die vuil strooi op die hoop is nie.	1
2.8.3	A/Lucky het besef dat daar ander kinders is wat ook swaarkry.	1
2.8.4	D/Lucky het besef dat hy sy ma se tyd en liefde moes waardeer.	1
2.9.1	kwaad	1

2.9.2	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is verkeerd om iemand te spot/te boelie/vir iemand byname te noem/vir iemand wat bang is, te lag. • Dit is nie snaaks wanneer iemand flou val nie. • Lucky lag. • Lucky lag vir Binki (want sy is bang vir Lady Jane)/boelie Binki/spot haar. • Lucky terg Binki oor haar naam/noem haar "Beentjie". (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op Vraag 2.9.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 2.9.2 te verdien. Die kandidaat hoef nie te sê dat dit verkeerd is om nie.) 	1
2.10.1	verkeerd is om te stereotipeer	1
2.10.2	<p>Dis verkeerd om te stereotipeer, want ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'n mens moet iemand anders eers leer ken, voordat jy 'n opinie oor hom/haar uitspreek. • jy weet nie wat in ander se lewens gebeur nie. • mense is nie almal dieselfde nie/jy moet ander respekteer al is hulle anders as jy. <p>Aanvaar ook voorbeelde van Lucky se stereotipering, bv.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucky dink alle ryk mense gee meer om vir diere as vir arm mense. • Lucky dink alle wit mense is ryk. • Lucky dink wit mense het nie probleme nie. • Lucky dink alle ryk mense is sleg. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Aanvaar nie aanhalings nie.) 	1
2.11.1	<p>Gedrink/drank/alkohol/bier gedrink/gesuip/drink/dronk (Alhoewel "drink", "drank" en "dronk" nie in sinsverband pas nie, sal ons dit aanvaar, want dit dui op kennis van die inhoud.)</p>	1
2.11.2	Grace	1
2.11.3	<ul style="list-style-type: none"> • been/bien/voet/enkel • poot/voorpoot/poet (Aanvaar spelfout, indien dit nie Engels is of die betekenis heeltemal verander nie.) 	1
2.11.4	<ul style="list-style-type: none"> • Jammer/spyt/hartseer/skaam/verleë 	1
2.12	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het klein katjies verdrink/diere mishandel/doodgemaak. • Hy het die katte in die dam gegooi. • Lucky wou die perde/Kaizer seermaak. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.13	<p>Lucky was kwaad omdat...</p> <ul style="list-style-type: none"> • sy ma se werkgewers haar min betaal het. • sy ma se werkgewers meer vir die katte betaal/verdien het as wat sy ma verdien het. • sy ma so moes sukkel/swaargekry het. • hy gedink het ryk mense gee meer om vir diere as vir arm mense. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. lewers in die antwoord moet daar 'n gebeurlikheid wees.) 	1

2.14.1	reg te maak	1
2.14.2	<p>Wilma het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucky kans gegee om sy gemeenskapsdiens by die perdeskool te doen. • gestremde kinders met haar perde gehelp. • Binki op die plaas laat bly/Binki ondersteun. • die perde gebruik om ander mense te help. • geleer dat diere 'n mens beter kan laat voel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.15	C/onverantwoordelik was	1
2.16	<ul style="list-style-type: none"> • sy ma het hom anders geleer/het hom geleer om vir grootmense antie/tannie te sê. • sy is ouer as hy. • Lucky het omgee wat Wilma van hom dink. • Lucky het Wilma respekteer/Lucky se ma het hom respek geleer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.17.1	D/Wilma het gebel sodat Lucky kon teruggaan stad toe.	1
2.17.2	E/Lucky het besef dat diere met liefde en respek behandel moet word.	1
2.17.3	B/Lucky het besef dat alle mense seerkry.	1
2.17.4	A/Lucky het besef dat 'n mens uit jou foute kan leer.	1
2.18.1	By die einde van	1
2.18.2	<p>Aan die einde van die drama kom die leser agter ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoe die perde se krag die karakters gehelp het. • dat die mense en die perde in harmonie met mekaar was. • dat Binki nie meer skaam was vir haar letsels nie/bang was vir die perde nie. • dat Lucky nou respek vir die perde/ander mense gehad het. • dat die perde Lucky/Binki se lewe verander het. • dat Lucky/Binki goeie dinge van perde geleer het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op Vraag 2.18.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 2.18.2 te verdien. Die kandidaat kan ook net verwys na die impak wat die perde op een van die karakters gehad het.) 	1

2.19	<p>Ons leer Lucky ken deur dit wat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wilma oor hom sê. • Lucky self dink/sê • Lucky self doen. <p>Aanvaar ook as kandidaat voorbeelde van bg. gee/die "dit" omskryf, bv.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wilma (wat sy oor Lucky sê): wat Lucky verkeerd gedoen het; die rede waarom hy op die plaas is; dat hy kru praat; dat hy nie luister nie. • Lucky (wat hy sê): hy is jammer oor wat hy gedoen het (soos hy vir Kaizer vertel het); toe Lucky vir Binki sy storie vertel het, leer 'n mens hom ken; die manier waarop hy praat, wys dat hy 'n tiener is/dat hy rebels/kwaad vir die lewe is; Lucky praat mooi van sy ma/hy het respek vir haar; Lucky noem Wilma tannie/sy ma het hom geleer om grootmense te respekteer. • Lucky (wat hy doen): dra 'n mus met 'n sokkerspan se logo/hy hou van sokker; Lucky spot Binki, maar hy voel sleg as hy besef hy maak haar seer; Lucky neem vir Kaizer water, (wat wys op die positiewe verandering). <p><i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde. Indien die kandidaat die antwoord in kolpunte gee, ignoreer kolpunte en sien die eerste twee antwoorde na, ongeag of die antwoorde in die eerste/tweede sin staan.)</i></p>	2
2.20	<p>Binki het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • besluit dat sy vir haar eie geluk verantwoordelik was/haarself moes aanvaar/lief wees vir haarself. • besef sy moet haar omstandighede aanvaar/nie meer so sensitief wees nie. • die waarde van vriende besef. • besluit om vir die wêreld te wys wie sy was/nie langer haar letsels weg te steek nie/nie meer skaam oor haar letsels gevoel nie. • haar vrees vir dinge/perde oorwin. <p>Aanvaar ook as die kandidaat voorbeelde gee van veranderings wat aan die einde van die drama duidelik is, bv.:</p> <p>Binki het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • besluit om nie meer kwaad vir haar ma te wees nie/besef haar ma het nie tyd vir haar nie. • met Lucky oor die brand gepraat/hom van Dukie vertel. • vry gevoel. • nie meer omgee wat ander van haar letsels dink nie. • deur baie probleme gekom, maar nog steeds 'n mooi hart gehad. • vir haar ma "Ma" gesê. • vir Sabrina gesê dat sy verkeerd optree. <p><i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	2
TOTAAL:		40